

Dějepis

Tento týden si zopakujeme trochu české dějiny, zaměříme se významné osobnosti z dynastie Přemyslovců a Habsburků. Pokus se na základě nápovědy poznat, o jakou osobnost se jedná. Pokud můžeš, své odpovědi mi pošli na e-mail r.bartlova@zsvelehrad.cz.

1. Hádej, kdo jsem – Přemyslovci:

- Otec mi brzy zemřel, a tak mě vychovávala babička Ludmila.
- Kvůli zachování míru jsem platil německému králi „poplatek za mír“.
- Nechal mě zabít můj bratr Boleslav.

2. Hádej, kdo jsem – Přemyslovci:

- Natrvalo jsem připojil Moravu k Čechám.
- Vybral jsem si ženu prostého původu – Boženu.
- Seznámil jsem se s věhlasným poustevníkem Prokopem.

3. Hádej, kdo jsem – Přemyslovci:

- Od mládí jsem spravoval území Moravy.
- Kvůli bezpečnosti jsem nechal vystavět „strážní hrady“.
- Z Německa jsem unesl svou ženu Jitku.

4. Hádej, kdo jsem – Přemyslovci:

- Přezdívali mě králem „železným a zlatým“.
- Byl jsem menšího vzrůstu, ale smělý a neohrožený vojevůdce.
- Padl jsem v bitvě na Moravském poli.

5. Hádej, kdo jsem – Přemyslovci:

- Jako malý jsem byl vězněm na hradě Bezděz a v Německu.
- Nechal jsem razit pražské groše.
- Pro svého syna jsem zajistil „uherskou korunu“.

6. Hádej, kdo jsem – Přemyslovci:

- Na trůn jsem usedl v 16-ti letech.
- Zavraždili mě v Olomouci.
- Stal jsem se posledním Přemyslovcem, který vládl v českých zemích.

7. Hádej, kdo jsem – Habsburkové:

- Byl jsem první Habsburk na českém trůnu.
- Nastoupil jsem na trůn v roce 1526.
- Potlačil jsem 1. stavovský odboj.

8. Hádej, kdo jsem – Habsburkové:

- Můj otec byl Ferdinand I.
- Měl jsem silné sympatie k protestantům.
- Dal jsem ústní slib náboženské svobody v Čechách.

9. Hádej, kdo jsem – Habsburkové:

- Stal jsem se císařem římským a králem českým.
- Byl jsem velký milovník umění.
- Podporoval jsem alchymii.

10. Hádej, kdo jsem – Habsburkové:

- Byl jsem přezdíván jako „zimní král“.
- Nepocházel jsem z rodu Habsburků.
- Byl jsem představitel protestantů.

Přírodopis + chemie

Pokuste se najít pět významných českých vědců, objevitelů a vynálezců z oblastí biologie, lékařství, chemie, kteří významně přispěli svým oborům. Ve Wordu napiš jejich jméno, vlož jejich vyobrazení nebo fotografii a napiš co a v jakém oboru dokázali. Pošlete na adresu j.sukany@zsvelehrad.cz

Němčina

Vyber si jednu známou osobnost a představ ji. Napiš o ní alespoň 10 vět v přítomném čase.

Pokud můžeš, pošli mi tento úkol na následující mailovou adresu: j.stranska@zsvelehrad.cz

Například:

Ivan Lendl

Das ist Ivan Lendl.

Er hat im März Geburtstag.

Er kommt aus Tschechien.

Er wohnt jetzt in Amerika.

Er spielt Tennis.

Er ist verheiratet.

Er hat fünf Töchter.

Seine Frau heißt Samantha.

Sie kommt aus Amerika.

Er trainiert Alexander Zverev und Andy Murray.

Matematika

I v matematice se zaměříme na významné osobnosti. Jedou z nich je Pythagoras ze Samu a druhou Thalés z Milétu. Pythagoras byl řecký filosof, matematik, astronom i kněz. My jsme se učili o Pythagorově větě, ale Pythagoras nebo jeho škola objevili také vztah mezi délkou struny a tóny stupnice: poloviční struna zní o oktávu výš, dvoutřetinová o kvintu atd. Thalés byl řecký filosof, geometr a astronom, jeden ze „sedmi mudrců“. Kromě Thaletovy věty, o které jsme se učili, mu je připisována řada mravních naučení, životních rad a moudrých výroků: „*Nebud' líný, ani když jsi bohatý.*“, „*Jaké služby prokážeš svým rodičům, takové očekávej i od svých dětí.*“, atd. My však zůstaneme u matematiky a zopakujeme si již zmíněné učivo. U příkladů si dělej náčrtky, k výpočtům můžeš používat kalkulačku. Příklady s hvězdičkou jsou bonusové. Měly by je zvládnout vypočítat ti, kteří předpokládají, že budou dělat přijímací zkoušky. Příklady řeš do sešitu a řešení (fotku nebo sken) opět pošli mailem na a.tuhycek@zsvelehrad.cz.

Připomenutí učiva najdete v následujících odkazech:

Pythagorova věta - https://www.youtube.com/watch?v=pyM_RBWwsfg

Thaletova věta - https://www.youtube.com/watch?v=8gUqUla_D0M

1) Rozhodni, zda jsou trojúhelníky se stranami těchto délek pravouhlé. Tvzení dolož výpočtem. Pozor na jednotky:

- a) 5,1 cm; 68 mm; 8,3 cm
- b) 1,5 cm; 3,6 cm; 3,9 cm
- c) 56 mm; 10,5 cm; 1,19 dm

2) Vypočítej délku přepony pravouhlého trojúhelníka, jestliže délky odvěsen jsou:

- a) 8 cm a 15 cm
- b) 0,5 dm a 12 cm

3. Vypočítejte obsah obdélníka, jestliže znáte délku jedné strany a délku úhlopříčky

$$a = 3,5 \text{ cm}; u = 9,1 \text{ cm}$$

4) Rovnoramenný trojúhelník ABC má ramena délky a , b , ($a = b$), základnu délky c , výška k základně je v_c . Vypočítej zbývající údaje, je-li dáno:

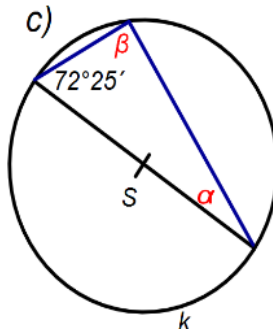
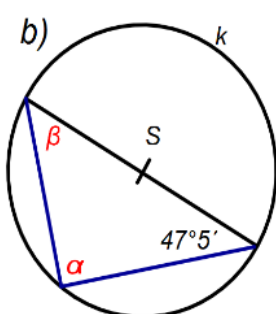
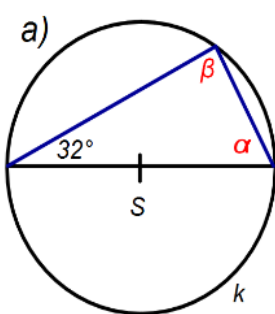
- a) $c = 4,2 \text{ cm}$, $v_c = 2,8 \text{ cm}$ (vypočítej délku a , b)
- b) $a = 8,2 \text{ cm}$, $v_c = 1,8 \text{ cm}$ (vypočítej délku b , c)

5) Jak daleko jsou od sebe hroty ručiček v 9 hodin? Velká ručička měří 9,6 mm a malá ručička 4 mm.

6) Žebřík délky 8 m je opřen o zeď tak, že spodní konec žebříku je od zdi vzdálen 1,6 m. Do jaké výšky na zdi sahá horní konec žebříku?

7) Je dána úsečka MN délky 8 cm. Sestroj pravouhlý trojúhelník MNP s pravým úhlem u vrcholu P, když úhel MNP má velikost 45° .

8) Urči velikosti zbývajících úhlů α a β u následujících tří příkladů.

9*) V pravouhlém trojúhelníku ABC leží proti přeponě c úhel γ a proti odvěsnám a , b úhly α , β . Platí: $a = 6$ cm, $c = 10$ cm. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (piš ANO), či nikoli (piš NE).

a) $a + b = c$

b) $\beta < \gamma$

c) $\alpha + \beta = 90^\circ$

10*) Obvod obdélníku je 300 cm. Poměr stran je 2 : 1. Jak dlouhá je úhlopříčka obdélníku?

11*) Je dán kosočtverec, jehož úhlopříčky mají velikosti 8 cm a 6 cm. Jaká je velikost strany kosočtverce?

Zeměpis

Významným osobnostem se nevyhneme ani v zeměpise. V přesmyčkách je schováno pět významných evropských cestovatelů, mořeplavců a objevitelů. Najdi jejich jména a urči jejich národnost. Tabulku si přepiš do sešitu a řešení (fotku nebo sken) opět pošli mailem na a.tuhycek@zsvelehrad.cz. Pokud nevíš, pošli přesmyčku a já ti pošlu malou nápovědu.

Přesmyčka	Jméno	Národnost
FROMUKLOŠ SYBUKT		
COJAM SEKO		
LOPOR MOAC		
CINRED KAFSAR		
SMABEN TALA		

Český jazyk

Čtenářská gramotnost

Za ohbím chodby spatřil Théseus Minotaura. Stál nad hromadou vybělených kostí a potřásal obrovskou býčí hlavou. Tělo měl lidské, ale nestvůrně veliké. Z nozder mu šlehaly žluté a zelené plameny a z tlamy vypouštěl otravný dech. Vztáhl po Théseovi ohromné chlupaté paže, chtěl ho rozmačkat. Théseus uskočil jeho tlapám a netvor se pomalu a ztěžka za ním obracel. Hrdina hbitě máchl kouzelným mečem a zasáhl Minotaura přímo do srdce. Země zaduněla, jak obluda na ni dopadla a zaryla se do hlíny.

Ozvěna pádu se nesla s rachotem do všech zákрутů chodeb, do jeskyň a do všech síní. Uslyšeli ji i dívky a mladíci, kteří přišli do bludiště s Théseem. „Teď přepadl Minotauros Thésea a zahubil jej,“ říkali si s úzkostí. Truchlivě očekávali i svůj konec.

Zatím Théseus tápal temnými chodbami nazpět k východu. Pečlivě se přidržel nitě Ariadnina klubka a bezpečně se dostal podle nitě ke svým. Objímali ho a radostí mu líbali tváře i ruce. Tu se před nimi objevila Ariadna, jako by vystoupila ze země. „Rychle, pojdte za mnou,“ volala, „můj otec se dověděl, že jsem vám pomohla, hněvá se a nechce dodržet slib. Než pro vás pošle strážce, uprchneme na pobřeží a vsedneme do vaší lodi.“ Rozběhli se za Ariadnou. Vyvedla je z bludiště cestou, kterou znala jen ona. Cesta vedla na břeh moře a k athénské lodi. Nežli král Minós poznal, co se stalo, byla už Théseova loď tak daleko, že na pronásledování nebylo pomyslení. Plavbu přerušili jen u ostrova Naxu. Vystoupili na ostrov, nabrali pitné vody, jedli a odpočívali. Ariadna zde usnula a zdál se jí živý sen. Zjevil se jí bůh Dionýsos a přikazoval jí, aby zůstala na ostrově. Osud mu prý Ariadnu přisoudil za manželku. Ariadna poslechla boha Dionýsa, a když Athéňané vstoupili na loď, odmítla jet s nimi. Théseus se neodvážil odporovat božskému rozhodnutí a zanechal Ariadnu na Naxu. Théseus i lodníci litovali, že se krásná Ariadna neplaví s nimi do Athén, a v zármutku zapomněli na přání krále Aigea. Nevyměnili černé plachty za bílé. Aigeus očekával netrpělivě příjezd lodi a přístav byl plný vzrušených lidí. Konečně se objevila na obzoru loď, blížila se a už bylo možno rozeznat plachty. Jakmile Aigeus spatřil na stěžni smuteční barvu, vrhl se v zoufalství z vysokého břehu do moře a vlny se za ním zavřely. Vítězný Théseus odevzdal zachráněné mladíky a dívky rodičům, sám se však s otcem neshledal. Když moře vyplavilo mrtvého krále, dal ho slavně pohřbit a na jeho památku založil slavnost, která potomkům připomínala radostnou i smutnou událost Théseovy výpravy. Moře, v němž král našel smrt, se nazývalo od těch dob po něm Aigejským, Egejským. Všechen lid se radoval, když Théseus nastoupil na uprázdněný trůn a stal se athénským králem. Nedovedl vládnout jen mečem, ale i rozumem. Pověst vypráví, že sjednotil roztržité obce a dal své vlasti nové zákony. Sám prý omezil královskou moc a dával si radit shromážděním nejmoudřejších a nejušlechtlejších mužů.

1. Napiš jména hlavních postav textu:

2. Jak vypadal Mínotaurus (popiš):

3. Napiš, zda následující tvrzení odpovídá textu:

Ariadna si vzala Thésea za manžela.

Théseus byl synem Aigea.

Minotaurus měl býčí tělo a lidskou hlavu.

Egejské moře získalo své jméno podle jména Theseovy lodi.

Theseus se stal spartským králem.

Ariadna zachránila Thésea pomocí nitě.

4. Zjisti, kde žil Mínotaurus a kdo tuto stavbu postavil:

5. Kdo byl Dionýsos?

Charakteristika

Protože jste v matematice opakovali Pythagorovu a Thaletovu větu, budeme se i v češtině věnovat slavným osobnostem Řecka a Říma. V rámci čtenářské gramotnosti jste přečetli část z řecké báje vyprávějící o Théseovi. Vaším dalším úkolem bude vybrat si některou z postav řecké mytologie a napsat její charakteristiku, jejíž součástí bude samozřejmě i popis. Víme, že informací bude málo, můžete si tedy jejich část vymyslet. Pokud byste si nevěděli rady, najděte si v učebnici str. 138 – 139.

Skloňování vlastních jmen přejatých z latiny a řečtiny

Určitě jste si všimli toho, že řecká a latinská jména jsou do určité míry zvláštní a problém může činit i jejich skloňování. Nastal čas se mu přiučit.

LATINSKÁ A ŘECKÁ JMÉNA jsou často zakončená –US, -OS, -ES, -AS

např. Julius, Galenos, Sokrates, Pythagoras

- zakončení –US, -OS, -ES, -AS se odsouvá a jména se skloňují podle vzoru pán

-tedy: Juli -**us**, bez Julia/ Sokrat -**es**, bez Sokrata

1. Doplň tvary slov zapsaných v závorce:

Výrok „Vím, že nic nevím.“ je připisován (Sokrates). _____ Sofokles patří spolu se starším (Aischylos) _____ a mladším (Euripides) _____ mezi nejvýznamnější starověké dramatiky. Báje o (Ikarus) _____ inspiruje lidi k létání už od starověku. Řím je starší, než praví pověst o (Romulus a Remus) _____. Mýty připisují (Daidalos) _____ vynález kružítko. U Thermopyl podlehl velké přesile Peršanů spartské vojsko krále (Leonidas) _____. „I ty (Brutus) _____“ zvolal v roce 44. př. Kr. Gaius Julius Caesar. Moudrost je podle (Aristoteles) _____ nejvyšší ctností. Řeckému bohu (Dionýsos) _____ Římané Bakchus. Povstání otroků vedené (Spartakus) _____ bylo neúspěšné.

2. Najdi 2. pád těchto řeckých a latinských jmen (pomoz si slovníkem nebo Pravidly českého pravopisu):

Zeus

Cicero

Nero

Thetis

Metis

Artemis

Déméter

Jupiter

Mars

Ceres

3. A teď si zkusíte najít dvojice bohů. Římané totiž převzali náboženství od Řeků a své bohy pouze jinak pojmenovali.

Zkuste tedy vytvořit dvojice (vlevo jsou bohové řečtí, vpravo římské):

Poseidon

Hádés

Zeus

Héra

Afrodita

Déméter

Apollón

Artemis

Athéna

Árés

Héfaistos

Ceres

Diana

Venuše

Minerva

Neptun

Vulkán

Mars

Jupiter

Juno

Apollo

Pluto

Anglický jazyk

This week we are going to learn more information about the famous man.

Oscar Wilde

Anglický dramatik, prozaik, básník. Narodil se 16. října 1854 v Dublinu. Jeho otec se jmenoval William a byl významný irský lékař. Jeho maminka se jmenovala Jane. Byla úspěšná spisovatelka. Oscar Wilde studoval v Dublinu a na Oxfordu. Byl výborný student. Začal psát verše.

Oženil s Constance Lloydovou. Jeho žena byla bohatá a on mohl žít v luxusu. Oscar Wilde byl milujícím otcem dvou synů – Cyrila a Vyvyana.

K nejslavnějším dílům tohoto autora patří jeho román *Obráz Doriana Graye*. Wilde psal pohádky. Napsal pohádku *Šťastný princ*.

Úkoly

1. Přelož výše uvedený text.
2. V anglickém textu najdi větu v minulém čase a zkus přeložit.
3. V anglickém textu najdi větu v přítomném čase prostém a přelož.
4. V anglickém textu najdi větu se slovesem být v minulém čase.
5. He looks just like an angel. Použij ve vlastní větě slovo like tak, aby bylo v jiném významu než v této větě.
6. Úkol pro jedničkáře – přečti a přelož volně text a napiš mi stručně, o čem text pojednává.

Svoji práci mi pošli na mail olbertova@zsvelehrad.cz

The Happy Prince

by Oscar Wilde

High above the city, on a tall column, stood the statue of the Happy Prince. He was gilded all over with thin leaves of fine gold, for eyes he had two bright sapphires, and a large red ruby glowed on his sword-hilt.

He was very much admired indeed. "He is as beautiful as a weathercock," remarked one of the Town Councillors who wished to gain a reputation for having artistic tastes; "only not quite so useful," he added, fearing lest people should think him unpractical, which he really was not.

"Why can't you be like the Happy Prince?" asked a sensible mother of her little boy who was crying for the moon. "The Happy Prince never dreams of crying for anything."

"I am glad there is some one in the world who is quite happy," muttered a disappointed man as he gazed at the wonderful statue.

"He looks just like an angel," said the Charity Children as they came out of the cathedral in their bright scarlet cloaks and their clean white pinafores.

"How do you know?" said the Mathematical Master, "you have never seen one."

"Ah! but we have, in our dreams," answered the children; and the Mathematical Master frowned and looked very severe, for he did not approve of children dreaming.

One night there flew over the city a little Swallow. His friends had gone away to Egypt six weeks before, but he had stayed behind, for he was in love with the most beautiful Reed. He had met her early in the spring as he was flying down the river after a big yellow moth, and had been so attracted by her slender waist that he had stopped to talk to her.

“Shall I love you?” said the Swallow, who liked to come to the point at once, and the Reed made him a low bow. So he flew round and round her, touching the water with his wings, and making silver ripples. This was his courtship, and it lasted all through the summer.

“It is a ridiculous attachment,” twittered the other Swallows; “she has no money, and far too many relations”; and indeed the river was quite full of Reeds. Then, when the autumn came they all flew away.

After they had gone he felt lonely, and began to tire of his lady-love. “She has no conversation,” he said, “and I am afraid that she is a coquette, for she is always flirting with the wind.” And certainly, whenever the wind blew, the Reed made the most graceful curtseys. “I admit that she is domestic,” he continued, “but I love travelling, and my wife, consequently, should love travelling also.”

“Will you come away with me?” he said finally to her; but the Reed shook her head, she was so attached to her home.